415(/010 000707000
KARLIN ANTTI
KALEVANTIE 45A22
23500 UUSIKAUPUNKI
Ranhankinta ry

TUNTURILATU

LAPINKÄVIJÄN LEHTI ● JULKAISIJA TURNTURILATU RY ● N:o 2/1991

Haltin Norjan puoleinen huippu vuonna 1946. Yrjö Metsälä ja rajajääkäri Hermanni Ukkonen ilman ihmeempiä varusteita, vain makuupussi kainalossa keikkuen näin kesällä.
Kuva: Yrjö Metsälä

Puheenjohtajan tähdenvälit

Tunturilatulaisilla oli ikimuistoinen viikonloppu helmikuun alussa talvipäivillä Hyrynsalmella. Tunturikerho Okta — yhtenä jäsenmäärältään pienimmistä kerhoista näytti kuinka paljon saadaan aikaan, kun pienikin joukko tunturilatulaisia tarttuu asiaan. "Päivät" olivat erinomaisesti järjestetty, tunnelma oli aito ja Ukko-Hallan lomakeskuksen maisemat mahtavat. Vaellus Paljakan luonnonpuiston tykkylumisten puiden keskellä jäi lähtemättömästi muistoihin. Kiitokset vielä kerran oktalaiset.

*

Tämä vuosi on Tunturiladun 45. toimintavuosi. Vaikka emme vietäkään varsinaisia merkkipäiviä ovat susijuhlat juhlavissa puitteissa Lapissa Susikyrössä syyskuun 14.— 15. päivinä. Sinne ja juhlia edeltäviin talkoisiin kokoontuu jälleen ennätysmäärä tunturilatulaisia. Monenlaisia yllätyksiä on luvassa juhlien aikana. Toivottavasti ruskakin palaa silloin parhaimmillaan.

Syyskokous on sitten "vanhalla paikallaan" Pyhäinpäivänä 2. 11. ja pitopaikkana on Ravintola Royal Helsingissä. Siellä julkistetaan Tunturiladun valokuvaus- ja piirustuskilpailun tulokset sekä suoritetaan palkintojenjako. Itse kokouksen profiilia pyritään nostamaan tavanomaista korkeammalla yhteisellä päivällisellä ja karkelolla. Silloin on myös "vanhan ajan" susiaisia kaipaavilla mahdollisuus tulla tunnelmoimaan ja muistelemaan menneitä.

*

Valokuvaus- ja piirustuskilpailusta on vielä kerran muistutettava tunturilatulaisia taiteilijoita ja muitakin kamerankäyttäjiä. Nyt vain tuumasta toimeen ja aikaansaannokset lokakuun 15. päivään mennessä johtokunnan jäsenille tai Suomen Ladun toimistoon. Säännöt ovat Tunturilatu-lehdessä n:o 1/91.

Tavataan elokuun 17.— 18. päivinä Vaasassa Tunturiladun kesäpäivillä. Silloin on erinomainen tilaisuus tutustua useimmille uuteen seutuun ja ennenkaikkea vihttalaisiin. Siispä — Vaasassa varmasti tavataan.

*

Tänä kesänä järjestetään jo viides Tunturiluuta-operaatio. Jälleen on koordinaatiojärjestönä Pidä Lappi Siistinä ry WWF:n Suomen Rahaston tukemana. Talkoisiin osallistuu kaikkiaan kahdeksan järjestöä. Tunturiladun osuus siivousurakasta on Muotkatuntureilla. Lähinnä reitit Muotkan Ruoktulta Peldojoen vartta Mukkalompolon kämpälle ja mahd. merkittyä reittiä Tirroon saakka sekä Kiellatuvalta Kiellajoen vartta Stuorra-äytsiin ja sitä pitkin länsipäässä olevalle kämpälle ovat roskaantuneimmat. Metsähallituksen Ylä-Lapin hoitoalue on luvannut toimittaa tarpeelliset työkalut ja jätesäkit siivoojien käyttöön. Nyt on tunturilatulaisilla jälleen tilaisuus toimia esimerkillisesti ja osallistua siivoustempaukseen. Samalla voi suorittaa eräretken todella hienossa tunturiseudussa. Mukaan mahtuu vielä, sillä em reittien ulkopuolellakin on siivottavaa.

*

Tunturiladun johtokunta määritteli yleisen kokouksen päätöksellä tukikohtiemme käynti/yöpymismaksuksi 10 mk/hlö. Tämä tonttivuokraksikin mainittu maksu on edelleenkin vapaaehtoinen. Jokainen varmaan ymmärtää, että kämppiemme puuhuolto tulee vuosi vuodelta kalliimmaksi, joten puukassamaksu-suositus oli paikallaan. Viime vuoden tuloslaskelma osoittaa, että suositus on "mennyt perille", sillä puukassojen tuotto on hieman noussut käyntikertoihin suhteutettuna. Kuitenkin — tuo suhteutus edelleen huomioiden — vielä yli 22 % suosituksen mukaisesta laskennallisesta tuotosta on jäänyt saavuttamatta. Prosenttimäärää suurentaa vielä ne mahd. kävijät, jotka eivät kirjoita nimeään kämpän vieraskirjaan. Nyt on myös Susikyrön uudisrakennuksen kummassakin tuvassa rahalipas ja pankkisiirtokortteja on kaikilla kämpillä saatavana, joten esteitä ei pitäisi olla tämän kämppämaksun suorittamiselle, vaikka se vapaaehtoinen onkin.

*

Tunturiladun kevätkokous oli äitienpäivän aattona Helsingissä. Eniten kiinnostusta jäsenkunnan keskuudessa herätti kokouskutsussa mainittu sääntömuutos. Jäsenaloitteena tullut muutosesitys tarkoitti yksinkertaisesti Tunturiladun eroamista Suomen Latu ry:stä. Johtokunta oli neuvotellut syyskokouksen evästyksen saattelemana Suomen Ladun johdon kanssa ja saanut mielestään tyydyttävät vastaukset ja lupaukset kysymyksiinsä. Vaikka emme olekkaan täysin tyytyväisiä Suomen Ladussa vallitsevaan henkeen ja sen kaikkiin toiminnan toteuttamismuotoihin, päätti johtokunta yksimielisenä suositella sääntömuutoksen hylkäämistä. Asiasta keskusteltiin vilkkaasti, jonka jälkeen kokous hyväksyi johtokunnan esityksen. Vastaesityksiä ei ollut.

Olemme siis edelleenkin tukemassa Suomen Ladun ponnisteluja "koko kansan saamiseksi laduille ja poluille". Samalla säilyvät vaikutusmahdollisuutemme sekä keskusjärjestömme suuntaan että myöskin toisaalle tehdessämme aloitteita tai antaessamme lausuntoja lapinretkeilyyn liittyvissä asioissa. Suomen Ladun painoarvo taustavoimana saattaa silloin olla suorastaan ratkaiseva.

*

Minulla oli talven pehmeiden lumien aikaan ainutlaatuinen tilaisuus tutustua läheltä rajojemme vartioiden toimintaan Lapissa. Hiihtelimme silloin vuotuista vaellustamme valtakunnan rajan tuntumassa Nuorgamista Palojärvelle. Totesimme silloin kuinka tärkeä työväline moottorikelkka on tehtäviään usein ankarissakin olosuhteissa suorittaville rajavartioille. Ja jälleen totesimme senkin, että moottorikelkkaura auttaa ratkaisevasti pohjaa myöten upottavan lumen aikana vaeltavaa retkeilijää. Porukkamme esittää lämpimän kiitoksen kaikesta saamastamme avusta Nuorgamin, Utsjoen, Karigasniemen, Angelin, Kalmankaltion ja Palojärven rajavartioasemien henkilökunnille. Samalla toivon, että ystävyyssiteet, jotka solmittiin retken aikana, eivät pääse ajan saatossa väljähtymään. Kiitos vielä kerran!

YRJÖ SUUNNITTU

TUNTURILATU ry

JOHTOKUNTA

Pj. Yrjö Suuniittu, Sammok. 32 E 62, 33540 Tampere pk. 931–555513, t. 127957
Vpj. Eero Hämäläinen pk. 90–498741
Jäsenet: Arvo Anivuo pk. 941–272597, Terttu Civill pk. 931–140077, Marja-Liisa Kramsu pk. 921–366457, Kyösti Lamminjoki pk. 90–376845, Tapani Paavola pk. 921–310552, Raili Partanen pk. 971–224427, Raimo Rautjärvi pk. 976–62280.
Sihteeri: Marita Maula Ylipalontie 1 D 00670 Helsinki pk. 90–743246
Jäsensihteeri: Eila Vilen, Forsbackantie 8, 01760 Vantaa pk. 90–897237
Talous: Oili Virtanen, Sauvonrinne 7 D 14, 08500 Lohja pk. 912-81177
Kuva-arkiston hoitaja: Antti Karlin, Haapaniemi, 23500 Uusikaupunki pk. 922-34418
Postilähetykset ja juoksevat raha-asiat: Elvi Zweygberg, Suomen Ladun toimisto, Fabianink. 7, 00130 Helsinki p. 90–170101
TL:n tilit: SYP Katajanokka 206621–20620 tai postisiirtotili 135331
JÄSENLEHTI TUNTURILATU
Vastaava toimittaja Yrjö Suuniittu
Toimitussihteeri: Antti Karlin, Haapaniemi 23500 Uusikaupunki pk. 922-34418
Julkaisutoimikunta: Hannu Hiltunen, Marita Maula, Matti Rekola ja Yrjö Suuniittu.

KIINTEISTÖT

Susikyrö, Enontekiö
Susi-Talas, Inari
Susi-Kiisa, Utsjoki
Kärrikaltio, Inkoo (Kavtsin hallinnassa)
Rakennuspäällikkö Pekka Huttunen, Joukontie 27, 76150 Pieksämäki p. 958–21247

SUSIVALIOKUNTA

Pj. Raimo Niklander. Jäsenet: Kalevi Kanerva, Väinö Martikainen, Marita Maula, Reijo Pasanen ja Antero Tarvainen. Sihteeri Sirkka Seliste.

TUNTURIKERHOT

OKTA (1) Kajaani
Pj. Pauli Keränen, siht. Anja Mustonen, Erätie 20 as 15, 87200 Kajaani pk. 986–27946
KUOKTE (2) Hyvinkää–Riihimäki
Pj. Uolevi Mättö, siht. Anja Selenius, Valssitie 7, 05620 Hyvinkää pk. 914–47956
KOLBMA (3) Tampere
Pj. Terttu Civill, siht. Matti Rekola, Rintamäenk. 29 G 14, 33820 Tampere pk. 931–652564
NJEALLJE (4) Pieksämäki–Mikkeli–Varkaus
Pj. Esko Aalto, siht. Ritva Kylliäinen, Koskik. 10, 50100 Mikkeli pk. 955–164976
VIHTTA (5) Vaasa
Pj. Jaakko Heinimäki, siht. Marjut Nummela, Mäntymaantie 16 H, 65200 Vaasa pk. 961–214034
KUHTTA (6) Helsinki, Vartiokylä
Pj. Esa Huttunen, siht. Marja-Terttu Hakkarainen, Kastelholmantie 1 C 19, 00900 Helsinki pk. 90–331602
TSIETSA (7) Iisalmi
Pj. Esko Pirinen, siht. Raili Partanen, Taivaanpankontie 21 D 36, 70200 Kuopio pk. 971–224427
KAVTSI (8) Helsinki
Pj. Eero Hämäläinen, siht. Hannu Maula, Ylipalontie 1 D 00670 Helsinki pk. 90–743246
OVTSI (9) Jyväskylä
Pj. Sakari Jarva, siht. Irma Hulkkonen, Ruokkeentie, 40220 Keski-Palokka pk. 941–635168
LOGI (10) Turku
Pj. Marja-Liisa Kramsu, siht. Anna-Maija Salminen, Hämeentie 20 B 28, 20540 Turku pk. 921–377370
ALPPAS (11) Hämeenlinna
Pj. Veikko Stark, siht. Marja-Liisa Mäki, Matti Alangonk. 5 B 15, 13130 Hämeenlinna pk. 917–29061
KUMPE (12) Pohjois-Karjala
Pj. Keijo Leppänen, siht. Niilo Siponen, Heikkilänt. 1, 83900 Juuka pk. 976–72028

TUNTURIKERHOJEN TOIMINTAA...

Login kuulumiset

Talvi ei Turun puolessa ole oikein mennyt kun ei ole tullutkaan, hätäisimmät jotenkin päässivät suksille kerran-pari. Erilaiset jäähiihtohankkeet saatiin hylätä.

Aktiiviporukka on kokoontunut kuukausittain katsomaan ja kuulemaan jäsenkunnan tai ulkopuolisten tietoja ja kokemuksia, ja iloinen kohokohta oli Login kunnioitettava 13 vuoden ikäpaalu, joka tietysti edellytti juhlimista. Ja viime lumilla Lapissa hiihdelleet saattoivat havaita ilahduttavan paljon logilaisten omatoimista liikehdintää, merkintöjä kämppien kirjoissa.

Hallituksen kevätpuuhia ovat myös olleet — kuten varmaan muissakin kerhoissa — kerhon irtaimen luettelointi ja vakuutusten selvittely.

Kesäkausi avattiin Kotakentällä, jonka kohtalo on nyt vähän kiikun-kaakun: Kurjenrahkan tuleva kansallispuisto saattaa kahmaista Login kodan itselleen mutta jättää kammin ulkopuolelle. Tai viedä molemmat.

Samalla viikolla pidettiin myös Koirasaaren kämpällä kunnostustalkoot.

Kerhon uusi puheenjohtaja Marja-Liisa Kramsu on patistanut hallitusta ajattelemaan jo syksykautta, ja kirjattu on mm.:

— lasten viikko heinäkuun alkupuolella Kiisalla, joka ajatus ei vielä ole täysin kiteytynyt

— samassa kuussa linturetki Norjan Svälkteen (toivottavasti maasto ei ole yhtä pahaa kulkea kuin nimi lausua)
— ruskaviikko Talaksella ja jatkoksi susiaiset Kyrössä.

— osallistuminen eräretkikurssien toimeenpanoon (ei kuitenkaan talvikurssin!)

Kerhoiltojen esitelmien aiheiksi pyritään saamaan myös kokemuksia ja näkemyksiä loitommaltakin kuin Suomesta, teemana tietysti retkeily ja luonto.

* * *

Login kevään kohokohta oli 4.5., kun kolbmalaiset tulivat katsomaan, miten ne kummilapset Turussa. Kuusikymmentä päätä laskettiin Ruissalon P-paikalla, kun yhdessä lähdettiin hienoisessa tihkusateessa katsomaan Ruissalon lehtoja, rauhoitettuja ja hoidettuja. Jarmo Laine Turun ympäristönsuojelutoimistosta tiesi kertoa, että suojelulahdoissa lintujen pesintätiheys on parasta keskieurooppalaista tasoa. Ja hienosti sujui luonnonsuojelijalta kulttuuripuolenkin esittely, kun pysähdyttiin runoilijan lähteelle.

Karjalasta sodan loppuvaiheissa siirretty Honkapirtti antoi saapasjalkaisille retkilounaan logilaisten taiturien musiikin myötä. Yliopiston eläinmuseo avattiin retkeläisiä varten pariksi tunniksi. Olihan siellä katsottavaa paljonkin, mutta yllättävän kiinnostava oli eläinten jätöksiä esittelevä vitriini. Totta kyllä, että eläimiä näkee harvemmin kuin niiden jälkiä.

Illaksi kolmisenkymmentä vielä mukana olevaa kerääntyi Kotakentälle. Majoitus järjestyi kammiin, kotaan tai kaminateltaan, ja monet pystyttivät oman majoitteen. Sadekin oli lakannut häiritsemästä illanviettoa, eikä pahemmin häirinnyt Jarmo Laineen kehotuskaan nousta puoli viideltä kuulemaan riekon laulua.

JH

Kavtsin kuulumiset

Tämä kevät eroaa lämpötilaltaan selvästi kolmesta edellisestä. Kun edellisvuonna olivat jo lehdet vihreinä avautumassa, on nyt lämpötila päivälläkin korkeimmillaan kymmenen asteen tienoissa. Lapissa taas "parhaimpien viikkojen" säät antoivat kaikenlaista ja hankiaista sai odotella.

Tahkon Hiihto 24.2. meni sään puolesta taas melkein pipariksi, mutta pystyttiin kuitenkin tänä talvena viemään lävitse, vaikka iltapäivällä saikin Pitkäjärven jääll harjoitella enempi vesihiihtoa.

Kavtsin jäähiihto 2. ja 3. maaliskuuta suoritettiin patikoiden lähes lumettomia, kirkkaita jäitä pitkin. katseltiin maisemia ja puron vedessä touhuavia koskikaroja ynnä kuunneltiin aamuyöstä pöllön haikeaa huutelua.

Yhden ja kahden viikon hiihtovaellukset suoritettiin kaikenlaisen sään avllitessa, kuten edellä jo tuli todettua, päätepisteenä Susi-Kiisa.

Toukokuun 4. ja 5. päivä käytiin tutustumassa Tammelassa Liesjärven kansallispuistoon.

Toukokuun 11. päivä käveltiin Keskuspuistossa Luonnon puolesta ja sitten mentiin joukolla kevätkokoukseen.

Marjatta Varis veti kerhon pyöräretken läntiselle Uusimaalle ja Varsinais-Suomeen 1—9.6.

Kesäkuun 8.— 15. välisenä aikana osallistuimme Suomi Meloo -kanoottiviestiin Iisalmesta Ruotsinpyhtäälle.

Islantiin tutustuimme 16.6 — 1.7. oppaanamme islanninttutkija Jouko T. Parviainen.

Heinäkuussa on sekä kesäretki Elisaareen, Inkoon saaristossa (13.— 14.7.) että kanoottiretki Ämmänsaaren Kajaanin maisemissa (27.7.— 4.8.) Molemmista antaa Ulla Sara lisätietoja p. 90-254 505.

Elokuussa on perhosviikonloppu Kärrinkaltiossa, asiantuntijana Eino Hindren (10.— 11.8.)

Syyskuussa, viikolla 37, vetää Martti Eskelinen laavuvaelluksen Susiaisiin Susi-Kyrössä 14.— 15.9. (p. 90-728 1424)

Kuten tapana on, ovat kaikki tunturilatulaiset tervetulleita Kavtsin tapahtumiin — tavataankos?!

Kesää ennustavin terveisin

eehoo

Njealljen kuulumisia

Ensiksi kauneimmat kiitoksemme Oktalaisille hyvin järjestetyistä ja mukavista Talvipäivistä. Me savolaiset todella viihdyimme siellä. Toivottavasti toistekin saamme nauttia seurastanne ja upeista vaaramaisemistanne.

Alkaneen vuoden toiminnaksi olemme suunnitelleet seuraavaa: Maalis—huhtikuun vaihteessa hiihtelemme jo perinteiseksi tullutta jäähiihtoa.

Savo-Karjalan latualueen yhteinen kanoottisafari järjestetään heinä—elokuussa, jonne on tarkoituksemme osallistua.

Viikolla 30 lähdemme Itävaltaan. Lennämme Münchenin ja sieltä jatkamme matkaa bussilla Heiligenbluthiin. Viikon ajan vaeltelemme alpeilla nauttien upeista maisemista, kukkaloistosta ja toistemme seurasta.

Heti elokuun alussa on tarkoituksemme lähteä Oinosen Eskon opastuksella Pohjois-Karjalaan hillaretkelle. Jos tapaamme karhuja, on pelotushuuto muistissamme.

Lappiin suuntaamme matkamme talkoo- ja susiaisviikolle sekä marraskuun lopulla kaamoshiihtoon. Ja eiköhän yksi ja toinen suuntaa matkansa pohjoista kohti muulloinkin.

Pikkujoulua vietämme sitten joulun alla.

Näiden tapahtumien lisäksi pidämme kerhoiltoja kerran kuussa. Jos vielä aikaa ja intoa riittää niin teemme kotiseuturetkiä eri puolille toiminta-aluettamme. Linnasaari on ensisijalla. Se on nimittäin ollut toimintasuunnitelmassamme jo monena vuonna.

Tässäpä kerhomme toiminnasta ennakkotietoa. Oikein miellyttäviä hiihtoretkiä aurinkoisille keväthangille toivottaa tunturikerho Njealljen puolesta

Ritva

Eräretkitoimikunnan kuulumisia

Toimikunnan työ jatkuu koulutuksen ja retkien muodossa. Kyösti Lamminjoen vetämä koulutustyöryhmä on laatimassa kansiota yhtenäisen koulutuksen saamiseksi eri kerhoille. Myös omassa tukikohdassa tapahtuvan kurssin järjestämisestä on keskusteltu.

Tuleville, eritasoisille eräretkille tarvitsemme vetäjiä. Keräämme tietoja jäsenistössämme olevista vaeltajista, joilla on mahdollisuuksia, edellytyksiä ja kiinnostusta vetämään vaelluksia.

Varsinkin kerhoihin kuulumattomien toivoisimme ottavan yhteyttä, koska heistä meillä on luvattoman vähän tietoa.

Tulevat tiedot kokoamme "eräretkenvetäjäpörssiin" muistiin tulevia eräretkiä varten. Vaellusajankohta, paikka ja pituus jätetään yleensä tehtävään lupautuneen retkenvetäjän päätettäväksi.

Jos olet kiinnostunut ota yhteyttä osoitteella: **Tapani Ilvonen, Kallioniementie 27 A 7 45200 Kouvola** puh. 951-122 371.

Tulevilla kesä-, talvi- tai leiripäivillä voimme keskustella asiasta "kasvokkain".

Tulevista, jo päätetyistä vaelluksista on ensi kesän vaellus heinäkuussa Inarinjärven itäpuolella ja ruskan aikaan vaellellaan Susikyrön lähituntureilla. Näistä tarkempi tieto eri ilmoituksissa.

Suunnitteilla on myös kaamosvaellus. Kahtena edellisenä vuonna se hiihdettiin Itsenäisyyspäiväviikolla. Nyt on ajankohdaksi sovittu tammikuussa 1992 viikko 4.

Alustavasti on keskusteltu myös maalis- huhtikuussa 1992 tehtävästä pitkästä vaelluksesta.

Seuraavassa Tunturilatu-lehdessä on kaavake, jossa pyydetään tietoja tunturilatulaisten v. 1991 aikana tekemistä vaelluksista ja tunturikäynneistä. Laita vuoden asiat muistiin ja lähetä ne tilastoitavaksi.

Eräretkitoimikunta
Terttu Civil-Tapani Ilvonen-Kyösti Lamminjoki-Väinö Martikainen-Marita Maula

Kutsu valokuva- ja piirustuskilpailuun 1991

Tunturilatu ry kutsuu kaikkia valokuvausta sekä piirustusta harrastavia jäseniään valokuva- ja piirustuskilpailuun 1991. Aiheena on retkeily.

Valokuvauskilpailussa on kolme sarjaa:

A) musta/valkoiset paperikuvat, minimikoko 18x24 cm, pohjustettuina
B) väripaperikuvat, minimikoko 18x24 cm, pohjustettuina
C) väridiat, koko 26x38 mm

Kuvat on jätettävä lokakuun15 päivään mennessä Tunturiladun johtokunnan jäsenille tai Suomen Ladun toimistoon. Samalta kuvaajalta saa olla korkeintaan 3 kuvaa kussakin sarjassa. Kuvan taakse sekä dian kehykseen merkitään kuvan nimi ja kuvaajan nimimerkki. Suljettuun kuoren laitetaan kuvaajan nimi osoitetietoineen ja kuoren päälle kyseinen nimimerkki.

Kuvat arvostelee asiantunteva raati ja parhaat kuvat kussakin sarjassa palkitaan. Tunturilatu pidättää oikeuden julkaista kilpailukuvat omissa julkaisuissaan. Sitä varten voidaan – kuvaajan suostumuksella – kilpailuun jätetyt paperikuvat vedostaa ja ottaa dioista dublikaatit Tunturiladun kuva-arkistoon. Varsinaiset kilpailukuvat palautetaan.

Valokuvakilpailun yhteydessä on päätetty järjestää myös piirustuskilpailu. Aiheena siinäkin on retkeily.

Piirustuskilpailussa on kaksi sarjaa:

A) vars. piirustukset tms. B) maalaukset (vesi- tai öljyväri)

Kilpailussa noudatetaan soveltaen valokuvakilpailun sääntöjä.

Nyt retkitunnelmia ikuistamaan!

Johtokunta

Hiipinän tuntureita itäpuolelta, Umbozeron jäältä nähtynä. Keskellä Kaskasnjuntšorr ja sen molemmin puolin Ristšorrin kurut. Kuva: Matti Rekola.

Tunturiladun Lujaururt 91 retkikunta

Komeat tunturit, hurjat tuulet, rankat nousut ja loppumatkan ahkion uittamiset, siinä retkikunnan kokemukset tiivistettynä.

Tässä lyhyt raportti retkikunnan vaiheista, seuraavassa lehdessä laajempi selostus, muistiinpanoihin perustuvaa tietoa.

Tunturilatu -lehdessä olleen ilmoituksen perusteella matkalle ilmoittautui 8 vaeltajaa, joista yksi joutui peruuttamaan lähtönsä viime hetkellä. Vaelluksella oli mukana myös kuusi eestiläistä matkan järjestäjän johdolla.

Tunturiladun johtokunnalta anottiin lupa käyttää Tunturilatu ry:n nimeä retkikunnan nimen yhteydessä. Perusteluna oli molemminpuolinen hyöty: Retkikunnalle arvostusta ja Tunturiladulle julkisuutta.

Retkikunta pyrkii myös hyödyntämään keräämiään tietoja kirjoituksin eri lehdissä, esitelmin kerhoilloissa ja muilla mahdollisilla tavoilla.

Ambulanssi oli tarpeen

Tunturiladun retkikunta lienee ensimmäinen "turistiryhmä" joka on Rajajoosepissa ylittänyt valtakunnan rajan jalkaisin, sukset kainalossa ja ahkio perässä? Omat autot jäivät Suomen puolelle ja eestiläiset tulivat vastaan Lotan raja-asemalle Kirovskin pelastuspalvelun ambulanssiautolla. Ambulanssin koppiin pakattiin seitsemän isoa ahkiota, pikkureppuja, sukset ja yhdeksän ihmistä.

Huonoa tietä pitkin ajettiin Ylä-Tulomaan, jossa yövyttiin matkailukeskuksessa ja seuraavana päivänä jatkettiin Kolan sekä Montšegorskin kautta Kirovskiin. Montšegorskin paikkeilla noussut lumimyrsky ravisteli autoa ja pysäytti heikompia autoja kinoksiin. Lohduton oli näkymä Montšegorskin ympäristössä; lumimyrsky sai vapaasti riehua tunturien pystyynkuolleiden puiden seassa.

Kirovskissa ilmoittauduimme Turismin valvonta ja pelastuspalvelutoimistossa, jossa tapasimme tutun johtajan Anatoli Aleksandrevitš Ostrovskin. Toimistossa saimme tiedot olosuhteista ja koimme pari mielyttävää yllätystä: Amerikkalaisia vaeltajia ja uudet värilliset retkeilykartat Hiipinän sekä Lujaururtin tuntureilta!

Vaihtelevia päiviä tunturissa

Kirovskista koko 13 hengen joukko varusteineen kuljetettiin telaketjuvetoisella miehistönkuljetusvaunulla tunturien keskelle. Kunvuoman entiset geologien parakit olivat pelastuspalvelun käytössä ja retkikunnan tukikohtana seuraavien kolmen vuorokauden ajan.

Päivien aikana tehtiin hiihtoretkiä Petreliuksen kuruun, kierrettiin Kaskasnjuntšorr Ristšorrin kurujen kautta ja tutustuttiin Umbozerskin kuruun. Vaihtelevia päiviä, aurinkoa, sumua ja vesisadetta. 900 metrin korkuiseen eteläiseen Ristšorrin kuruun noustessa hurja vastatuuli.

Kuusipäiväisen vaelluksen aluksi hiihdettiin matalan Umbozerskin kurun kautta Hiipinän tunturien itäpuolelle Kaskasjoelle. Umbjaurin kahdeksan kilometriä leveän jäälakeuden yli hiihdettiin aurinkoisessa säässä. Edessä kohosivat Lujaururtin tunturien huiput 1100 metriin. Mielenkiintoiset pahdat ja kurut rikkoivat tämän laajan tunturiston osiin. Lännessä näkyi koko Hiipinän tunturimassiivi laajan metsävyöhykkeen takaa.

Tavajoen suupuolen leiristä noustiin kymmenen kilomterin matkalla 720 metriä ylöspäin, josta viimeisen kahden kilometrin matkalla 300 metriä! Jyrkkä lasku alas Muraian laaksoon suoritettiin ankarassa tuulessa. Tuulenpuuska heitti yhden ahkion nurin ja osa tavaroista katosi tunturiin.

Vaelluksen kolme viimeistä päivää olivat lämpimiä: Vesisadetta ja lämpöasteita päivällä sekä yöllä. Seidozeron ja Lovozeron järvien jäillä oli sohjoa tai silkkaa vettä 10-15 cm. Osittain rantojen lumipenkalla, osittain soita pitkin, mutta yli 20 km vedessä hiistäen suoritettiin vaellus Lovozeron kaupunkiin.

Lovozeron saamelaiskaupunki

Lovozerossa oli tärkein tutustumiskohde laajennettu saamelaismuseo. Lisäksi tutustuttiin saamelaisten perinteisten käsitöiden valmistukseen koulussa ja kahdessa käsityöpajassa.

Viimeisenä iltana Lovozeron "Virma"-hotellissa retkikunnan vieraina olivat aikaisemmin mainittu Anatoli Ostrovski ja Murmanskin alueen matkatoimiston varajohtaja Slava Vorobjev. Keskusteluissa selviteltiin retkeilymahdollisuuksia Kuolassa. Retkikunnan suomalaisjäsenet saivat eestiläisiltä lahjaksi erikoisia hiottuja kiviä. Osa kivistä lahjoitettiin Tunturiladulle.

Paluumatka Lovozerosta Lotan raja-asemalle kesti ambulanssiautolla yli 12 tuntia. Raja-alueen tarkastusasemilla ja tullissa ei ollut ongelmia. Saman päivän iltana Kiilopään tunturikeskuksessa, Tunturihiihtäjien taulun edessä, retkikunta luovutti eestiläisen retkikumppanin vaellussukset Kiilopään suksimuseoon sekä Kuolan uudet retkeilykartat. Vastaanottajana oli Ladun työvaliokunta.

MATTI REKOLA

Tunturiladun kirjoituskilpailu 1991
Avoin sarja: sijat 5—9.

Kullankaivajat

Oli meneillään firman pikkujoulujuhlat erään tamperelaisen ravintolan kabinetissa. Kinkkuateria oli syöty ja yhteislaulut laulettu. Tanssimusiikki jytäsi turruttavana paljeoven läpi viereisestä diskosta. Olin tanssittanut osastomme naiset kunkin vuorollaan, joten se velvollisuus oli suoritettu. Istuin baarin puolella oluttuoppi edessäni, ihmetellen itsekseni mitä oikeastaan tein tällaisessa paikassa, jonne en tuntenut lainkaan kuuluvani. Diskovalot leiskuivat viereisessä huoneessa kuin revontulet.

Siitä johtuikin mieleen hiljakkoin TV:ssä ollut ohjelma revontulista, siinä oli kerrottu, että lähivuosina olisi jälleen auringonpilkkumaksimi ja se taas tietäisi komeita revontulia. Pitäisi varmaankin hankkintua taas kaamosvaellukselle. Ollappa tämän sijasta jollain autiokämpällä lapissa. Nyt siellä saisi olla rauhassa, ei olisi juuri kanssakulkijoista tietoa.

Mietteeni katkaisee viereeni vääntäytyvä, lievässä nousuhumalassa oleva nuorimies. Tunsin kaverin jotenkuten, hän oli Hanski, firman varastolta. Oli ilmeisesti tarkoituksella hakeutunut seuraani, päätellen keskustelusta joka välillemme siinä syntyi:

— Kuule Hessu, mä tiedän sä oot kova lapinkävijä, tunturisusi tai joku semmonen.

— No joo, susi mikä susi. Kovaa taitaa olla vain pää, vastasin innottomasti, jotain sanoakseni.

— Hei, pistä mulle kalja. Mä oon kanssa ollu lapissa, yritti Hanski toivorikas ilme naamallaan.

— Niin, ja mikä olikaan hotellin nimi, heitän provosoiden takaisin kaljan kärttäjälle.

— Kuule älä viitti Hessu. Mä oon ollu Ivalojoella kultaa huuhtomassa, penää kaveri.

— Et sinä kyllä oikein kullankaivajalta näytä, panen vastaan.

— Pistä mulle yks´ kalja, niin mä kerron sulle koko stoorin, tinkii tämä kullankaivaja.

Kiinnostuin sen verran asiasta, että maksoin kaverin kaljan ja siirryimme baaritiskin ääreltä sivummalle tyhjään pöytään. Parin pitkän ryystäisyn jälkeen alkoi Hanskin oluttuopin takaa vähitellen tulla juttua, jota olen myöhemmin haastatteluin yksityiskohdiltaan täydentänyt.

Hanski ja kaverinsa Masa olivat kesäkuulla 1976 juuri vapautuneet varusmiespalveluistaan. Suomessa oli silloinkin ollut työttömyyskausi, ja lisäksi oli juuri alkamassa yleiset kesälomat, joten kumpikaan pojista ei onnistunut saamaan työpaikkaa. Jostain kummasta oli syntynyt idea lähteä Lappiin kaivamaan ajankuluksi kultaa. Eivät he alkuunkaan kuvitelleet rikastuvansa sillä, mutta ajatus kullasta oli tietenkin kutkuttava, aivan kuin lottoajalla lauantai-iltana. Jossain ajatusten taka-alalla piili pienen pieni toivon kipinä, vaikka varsinaista uskoa asiaan ei olisikaan.

Pojat haalivat kiireellä kasaan varusteita, mitä mistäkin. Pari teräsputkirinkkaa saatiin lainaksi tuttavilta. Tärkein varuste, vaskooli lainattiin Masan sedältä, joka oli ollut 50-luvulla lapissa kullankaivuuporukassa. Häneltä pojat saivat myös joukon kirjaimellisesti sanoen kullan arvoisia neuvoja. Vanhempiensa myötävaikutuksella he saivat hankituksi muonat ja muuta tarpeellista matkan varalle.

Retkialueeksi valittiin Ivalojoen historialliset kultamaat, osittain setämiehen neuvosta, osittain siksi että Ivalojoki oli tuolloin jo varsin hiljaista kullan kaivuun suhteen. Painopiste oli siirtynyt enemmän Lemmenjoen suuntaan. Kartaksi sai kelvata maanteiden GT-kartta, olihan siinä korkeuskäyrät ja kaikki.

Kesäkuun lopulta he sitten lähtivät painavine rinkkoineen junalla kohti Rovaniemeä ja sieltä edelleen postiautolla Inariin. Kutturan tienhaarassa oli jalkauduttu ja suunnattu kohti Tolosenjoen latvuksia. Siellä he olivat sekoilleet päämäärättömästi pari päivää, kunnes siirtyivät Kutturantietä Sotajoelle. Sotajokivartta kulkien, välillä kokeeksi vaskaten ja näkemiään ihmisiä vältellen he siirtyivät vähitellen kohti Ivalojokea. Sinne päästyään olikin viikko jo vierähtänyt, eikä kullasta ollut nähty niin hengetöntä hippuakaan. Ruokavarat inventoitiin ja todettiin niiden riittävän noin viikoksi, hyvällä kalaonnella ehkä hieman pidemmäksikin aikaa. Ivalojokivartta sitten seurattiin vastavirtaan kohti virran toisella puolella olevaa Kultalaa. Joen ylitys tehtiin hieman Kultalan yläpuolelta tavattoman pitkää riippusiltaapitkin. Askelmitalla mittaamalla oli Hanskin muistaman mukaan pituudeksi saatu noin 80 metriä. Vastarannalla he asettuivat taloksi uudehkoon hirsiseen autiotupaan. Alueella oli ollut muutamia muitakin ihmisiä, jotka kunnostivat Kultalan Kruunun Stationin pakaria museokuntoon.

Tänne päästyään pojat olivat ylipainoisten rinkkojensa kanssa puhaltaneet ulos enimmän innostuksensa, ja kyllästyminen alkoi itää. Paluutakin jo harkittiin. Oli tajuttu selvästi ettei heidän taidoillaan ja yhdellä vaskoolilla ja kenttälapiolla kullasta nähtäisi hipun hippua, saati rikastuttaisi. Pitäisiköhän kokeilla onneaan Tankavaarassa, jonne pari Lemmenjoen konkaria oli kuulemma perustanut turisteille tarkoitetun kullanhuuhdontapaikan. Joka tapauksessa täytyisi saada edes näyte kullasta kotiin vietäväksi.

Pari päivää lepäiltyään, kalasteltuaan ja saunottuaan Kultalan kunnostajien kanssa, pojat päättivät jatkaa vielä Ivalojoen mutkaan, tai ainakin Appisjoelle asti.

Lepopäivien lataus ei kestänyt pitkään, sillä kohta Korhosenojan jälkeen oli pinna kiristynyt sanaharkan asteelle ja rinkat oli paiskattu tuskastuneena polun varteen. Voimakkain sanankääntein kiisteltiin matkan jatkamisen mielekkyydestä. Lopulta päätettiin ettei tässä ...tanan sääskipesässä raahattaisi näitä ...keleen rinkkoja enää päivääkään enempää kuin kestäisi maantielle kävely.

Kuin päätöksen vahvistamiseksi Hanski potkaisi vieressään törröttänyttä pystyyn lahonnutta puuta. Potkun seurauksena syöksähti puussa olleesta kolosta ulos pelästynyt hiiripöllö. Ilmeisesti oman pelästyksensä provosoimana Hanski potkaisi uudestaan täysin voimin pökkelöä, joka romahti pätkiksi katkenneena tantereeseen. Puu oli katkennut myös pesäkolon kohdalta ja pesän sisusta tupsahtanut ulos siitä. Onneksi ei ollut pesäpoikasten aika.

Jotain kiinnostavaa kuitenkin oli paljastunut. Pesän pehmusteiden joukosta oli kierähtänyt sammalikkoon pieni, alle kymmensenttinen sylinterimäinen pullo. Sen sisällä kiilteli himmeänkeltaisia rakeita, kuin hiekkaa.

Tapahtunutta tuijotti kolme hämmästynyttä silmäparia, pojat siinä polulla ja pöllö lähioksalta. Pöllö toipui ensinnä ja lehuutteli pois paikalta metsän suojaan turvaan moisten terroristien hyökkäykseltä. Kohta syntyi liikettä myös poikiin. Masa ehti ennen kaveriaan napata pullon maasta. Painosta saattoi oitis päätellä tämän hiekan laadun. Honkkelin tuurilla pojat olivat ilmeisesti osuneet jonkun aikaisemman kullankaivajan kätkölle, sillä tuskinpa pöllö näitä oli vaskannut.

Aikansa äimisteltyään yllättävää löytöään pojat olivat keittäneet jokivarressa mietintäkahvit. Siinä kahvitellessaan tulivat siihen tulokseen, että pullo sisältöineen kuului nyt kiistatta heille. Pullon pinnalle patinoituneesta vihertävästä liastakin saattoi päätellä sen maanneen vuosia kätkössään. Entinen omistaja oli ilmeisesti jo kuollut, koskapa ei ollut käynyt hakemassa aarrettaan. Masa ja Hanski päättivät jakaa kullan veljellisesti keskenään heti kotiin päästyään, eikä asiasta huudeltaisi turhaan sivullisille.

Paluumatkasta ei jäänyt mieleen juuri muuta kuin se, että kovia suunnitelmia tehtiin siitä mitä kullasta saatavilla rahoilla hankittaisiin. Rovaniemellä käytiin sentään kyselemässä eräässä kultasepänliikkeessä kullan hintaa. Siellä heitä oli valistettu hinnan riippuvan hippujen koosta. Hengettömistä ja muista aivan pienistä maksettiin romukullan hinta. Suuremmista saisi 20 - 25 mk grammalta, oikein suurista enemmänkin. Kun vielä olisi tohtinut punnituttaa kullan, olisi oitis selvinnyt löydöksen arvo.

Tampereella oli sitten vihdoin tutussa kultasepänliikkeessä punnittu saalis ja painoksi saatu 676,55 grammaa. Myöhemmin sovittiin tinkimisen jälkeen hinnaksi 14.500 mk tuon aikaista rahaa, joka tietenkin oitis tasattiin kaverusten kesken. Hanski oli omasta osuudestaan jättänyt muistoksi kaksi hippua, joista voisi joskus myöhemmin tarvittaessa teettää korvakorut tulevalle vaimolleen.

Rahat eivät pitkään polttaneet poikien taskussa. Masa osti käytetyn moottoripyörän, Hanski puolestaan uusia vaatteita. Loput rahoista sijoitettiin yhteisvoimin "restauranttiin", niin että ennen joulua olivat taskut jälleen tyhjänä. Se että tuosta satunnaisesta tulosta olisi pitänyt maksaa veroa, ei edes juolahtanut kummankaan mieleen.

Pikkujoulujuhlaa seuraavana päivänä työpaikallani saapui Hanski luokseni, kaivoi taskustaan pienen pullon josta kopisteli pumpulien joukosta pöydälle nähtäväkseni pari noin sentin mittaista pitkulaista ja litteähköä, tuollaista lutikan kokoiseksi luokiteltavaa kultahippua.

- Mä tulin näyttään näitä että sä uskoisit, ähkäisi krapulainen kaveri.

Hiput olivat varsin kauniita, harvinaisen saman kokoisia ja muotoisia, vain pinnan erilainen rosoisuus eroitti ne toisistaan. Kummankin paino oli kuulemma tasan 4,5 grammaa. Niistä tulisi vielä aikanaan todella somat korvakorut jollekin onnelliselle tytölle.

Pullo sitävastoin vaikutti melko pieneltä, jotta siihen olisi mahtunut kokonainen aarre. Siinä jutellessamme joutavia, mittailin pöydälläni olleella työntömitalla pullon kokoa. Ulkopuoliseksi läpimitaksi sain 34 milliä ja sisätilan pituudeksi noin 50 milliä. Muutama näppäily laskukoneella kertoi pullon tilavuudeksi noin 38 kuutiosenttiä. Kun tulos vielä kerrottiin kullan ominaispainolla, varmistui sekin että Hanskin mainitsema kultamäärä oli hyvinkin voinut mahtua tuohon pieneltä vaikuttavaan pulloon.

Uskoinhan minä, eikä se johtunut pelkästään Hanskin todisteluista. Jossain aivojeni sopukoissa kyti tunne siitä, että jutussa oli jotain ennen kuultua.

Asia jäi painamaan mieltäni enkä saanut siltä rauhaa vielä illalla kotiin palattuanikaan. Olin varmaankin lukenut joskus Appisjokisuun aarteesta. Hetkisen pengottuani kirjahyllyä löysin etsimäni: Seppo J. Partasen kirjoittaman ja Suomen Matkailuliiton julkaiseman LAPIN KULTAMAAT. Pikainen selailu tuotti oitis tuloksia.

Seuraavassa lyhyt lainaus kirjan eräästä kohdasta.

Appisjoen suulla oli vuosisadan vaihteen tienoilla Annan Kaapin eli Gabriel Annanpoika Aikion rikkaaksi mainittu talo. Siinä pidettiin lehmiä ja porokarja oli suuri. Kaapi möi kultamiehille poronlihaa, maitoa ja kalaa vaatien aina maksuksi kultaa. Hänen muistellaan myyneen kullasta 700-päisen porolauman. Kullan hän kätki metsään piilopaikkaan, jonka tiesi vain hänen renkinsä. Sairaana ollessaan Kaapi paljasti aarteensa kätköpaikan myös piialleen Annille. Kulta oli kätketty Appisjokisuusta Kultalaan vievän polun lähettyville kahden noin metrin päässä toisistaan olevan ison kiven väliin.

Annan Kaapi kuoli ja pian meni myös renki. Anni katseli aarteen paikkaa seuraavana kesänä ja saattoipa sen oman tarinansa mukaan löytääkin, mutta juoksi pelästyneenä pakoon. Appisjoensuun kulta-aarre saattaa vieläkin olla Kaapin kätkemässä paikassa, mene ja tiedä.

Siinähän se oli, Appisjoen aarre, mutta jotenkin aivan kaikki ei tuntunut sopivan kohdalleen. Olisiko tuo aarre saattanut olla niin vaatimaton, kuin tuo poikien löytämä pullollinen. Ennen kaikkea minua vaivasi lukemastani tuo kohta, jossa kerrottiin: "...juoksi pelästyneenä pakoon". Mikä saattoi saada tuhdin Anni-piian hylkäämään kullan ja pakenemaan suin päin. Nämä seikat askarruttivat pitkään mieltäni, kunnes vähitellen pala palalta kehittyi mielessäni tarina, jonka mukaiseksi tapahtumat ovat hyvinkin saattaneet aikoinaan muotoutua Annan Kaapin talossa, Appisjokisuulla.

Piika Anni hoivaili sairasvuoteelle joutunutta isäntäänsä parhaan kykynsä mukaan, suoden tälle muutaman onnenhetkenkin kultakätkön sijaintitietoa vastaan. Kunnon kauppiaana isäntä osasi tietenkin myydä tietonsa osamaksuehdoin.

Lopulta kävi niinkuin luonto on sen tarkoittanutkin, Anni tuli raskaaksi. Hätäkös siinä, on sitä ennenkin piiasta emäntä tehty. Pahaksi onneksi isäntä kuitenkin kuoli ennenkuin Annin toive to-

teutui.

Epäonni jatkui edelleen kun Annin raskaus syksyllä päättyi keskenmenoon. Tapauksen heikentämänä oli hänen mentävä maalikyliin saamaan hoitoa ja lepäämään talven yli.

Annan Kaapin renki oli tietenkin katkera piialle, joka oli naisen keinoin hankkinut tietoonsa kullan kätköpaikan. Annin lähtö oli rengille odottamaton onnen potku. Hän nouti kullan kätköstään ja piilotti sen uudestaan, mutta nyt varmuuden vuoksi useampaan paikkaan. Pöllön pesän hän arvatenkin valitsi kätköpaikaksi siksi, että sieltä talletus olisi tarvittaessa helposti nostettavissa myös talvella, paksun hangen peittäessä maisemaa.

Renki oli salaa seurannut Annin lähtöä, ja nähnyt kuinka tämä oli hätäisesti haudannut metsään jo ennen syntymäänsä kuolleen lapsensa ruumiin. Pitkin syksyä oli rengin mieltä vaivannut miten kostaa Annille tämän tekemä kullan kaappaus. Nyt aivan yllättäen tuli siihen oiva tilaisuus. Hän kaivoi esiin Annin hautaaman sikiön, ja siirsi sen kullan alkuperäisen kätköpaikkaan. Renki ei kuitenkaan päässyt näkemään tekonsa seurauksia, eikä myöskään nauttimaan kullan suomasta onnesta, sillä hän kuoli pian tämän jälkeen kertomatta kenellekään kätköjensä sijaintia.

Seuraavana kesänä Anni sitten palasi Kaapin talolle ja kävi oitis tietämällään kullan kätköpaikalla. Haparoidessaan aarteen paikkaa hän sai käteensä vain talvi-ilman muumioksi kuivaaman lapsensa ruumiin. Tämä oli liikaa jopa tälle erämaan karaisemalle ja kullankaivajien keskellä varttuneelle tuhdille piikaihmiselle. Niinpä hän juoksi, eikä pysähtynyt ennen kuin Kultalassa. Siellä hänen tiedetään sitten piikoneen Kruunun Stationilla elämänsä ehtooseen saakka, saamatta itsekään nauttia kullan mukanaan tuomasta elämän aurinkoisesta puolesta.

Annan Kaapin talo jäi isännän ja rengin kuoleman jälkeen tyhjilleen ja siellä majaili enää vain tilapäisiä asukkaita. Lopulta talo rapistui ja hajosi. Navetan kattolaudoista tehtiin tiettävästi rännejä Korhosenojalle, ja loput talosta käytettiin vähitellen polttopuuksi Kultalassa.

Jos tämä olettamukseni Annan Kaapin kullan kohtalosta on edes pääpiirteiltäänkään oikea, on Ivalojokivarressa, Appisjoen alapuolella edelleenkin Kaapin rengin kätkemää kultaa eri paikoissa odottamassa löytäjäänsä.

Tarina todistaa myöskin osaltaan oikeaksi vanhan viisauden: "Kullalla ei saa onnea, mutta onnella voi saada kultaa".

HEIKKI HALONEN

Ykin-sillan kuulumisia

Ivalonjoen Kultalaan kokoontui vuonna 1988 heinäkuun 23-24 päivien aikana suuri joukko tunturilatulaisia aloittamaan rappioituneen Ykin-sillan kunnostamista. Kutsu talkoisiin oli kuultu. Tunturilatulaisten v. 1968 pystyttämä silta talkooviikon aikana täytti 20 vuotta. Oli alkamassa juhlaviikko, jota vietetään työn merkeissä.

Ivalonjoen Kultala on niitä harvoja Lapin erämaita, jonne ei ole metsäautoteitä rakennettu, eikä metsiä hakattu. Polku Pahaojan läheisen tukkitien päästä Kultalaan oli monelle tunturilatulaiselle ennestään tuttu. Talkoolaisten joukossa oli v.1966 tuhoutuneen sillan rakentajia neljä ja v.1968 uudelleen rakennetun sillan rakentajia seitsemän. Suurimmalle osalle oli Ykin-sillalla käynti ensimmäinen.

Metsähallituksen toimesta oli talvikelin aikana kuljetettu korjaustyössä tarvittavat lahosuojatut puutavarat ja muut rakennustarvikkeet. Venekuljetuksena piti saada työkalut ja talkoolaisten muonatarvikkeet. Vähäsateinen kesä oli aiheuttanut huomattavan alenemisen Ivalonjoen vedenpinnassa, eikä venekuljetusta työn alkuvaiheessa saatukaan. Oli turvauduttava maakuljetukseen 13 km pituista kivikkoista polkua pitkin. Kuljetusvälineinä käytettiin kahta työntökärriä, joissa pyöränä oli polkupyörän ratas.

Näitä työntökärriä oli kokeiltu useamman vuoden ajan ja kokeilumielessä ne nytkin olivat mukana. Kivinen polku ja jyrkät nousut laskuineen eivät olleet ihanteellista ratasmaastoa, mutta kun oli riuska pari (toinen aisoissa ja toinen vetämässä) niin painava kuorma kulki pahassakin maastossa. Aisapari Ritvis ja Veikko tuntevat kärrin maastokelpoisuuden. Kuljetuskolonna saapui Kultalaan lauantaiaamuyöllä, sateen saattelemana, mutta hyväkuntoisena.Kärrit kuormineen oli kuitenkin jätettävä sillan eteläpuolisen jyrkän rinteen päälle, josta aamulla tavarat noudettiin Kultalaan.

Kokki Jorkku apulaisineen oli löytänyt Ykin-sillan rakentajien pystyttämän keittokatoksen, jonka oli jo järjestänyt komentopaikakseen. Kärsimättömästi kuului odotelleen keittopataa ja muonatarvikkeita, jotka sai nyt haltuunsa.

Sillan rakentamisen jälkeen 20 vuoden aikana oli Kultalan pihapiiriin rakennettu kaksiosainen autiokämppä, museoitu Kultalan päärakennus, tehty uudelleen väentupa ja leipomorakennus. Näissä kaikissa oli majoitustilaa runsaasti.

Ensiksi saapuneet talkoolaiset olivat siivonneet perusteellisesti päärakennuksen ja autiotuvat, sekä haravoineet pihapiirin roskat ja huolimattomien kävijöiden jätökset.

Sunnuntain aamupalan jälkeen aloitettiin työt sillalla. Hankitut kaideriu´ut eivät olleet vuoltuja, kuten tilaus edellytti. Kun vuolurautoja ei ollut niin riu´ut vuoltiin puukoilla. Vuolijoita

Yki-silta heinäkuussa 1968. Kuva: Alma Lappeteläinen

riitti ja tulostakin syntyi. Iltaan mennessä kaikki riu´ut saatiin vuolluiksi. Sillan tärkein korjauskohde oli kannatinvaijereiden tukiorret. Puu lahoaa Lapissakin 20 vuoden aikana. Tämän osoitti kannatinorsien hälyttävän pitkälle edenneet lahovauriot. Kun kannatinorret olivat vedenpinnasta lukien 13 m:n korkeudella, oli rakennettava tukevat telineet turvakaiteineen. Yläilmoissa työskenteleviltä kysyttiin kovaa päätä ja sellaisia Tuuren veroisia kyllä löytyikin. Irtolahoista poistettujen orsien ylä- ja alapuolelle laitettiin lahosuojatut apuorret, jotka kytkettiin toisiinsa pulteilla. Yläpuolisen orren yli vedettiin vaijerinpätkät, jotka sakkeliliitoksin ankkuroitiin kannatinvaijereihin. Kiristäviä apusakkeleita käyttäin saatiin sillan paino siirtymään uusien kannatinorsien päälle. Orsien ja vaijereiden vahvistamistyö kolmen miehen työryhmällä saatiin valmiiksi kolmen työpäivän aikana. Sillan tasolla sunnuntai-iltaan mennessä saatiin puretuksi lahonneet kaiteet, vaurioituneet sivulankut ja aloitettiin uusien kaiteiden teko.

Vesisade oli nostanut Ivalonjoen vedenpintaa, joten maanantaiksi luvattu metsähallituksen vene saattaisi päästä tuomaan luvattuja työkaluja ja lisätarvikkeita. Puolenpäivän aikaan saapuikin perämoottorilla varustettu vene, kosken pohjakiviä ryystäen, aivan sillan vierelle. Saatiin työkaluja. Moottorisahan polttoja voiteluaineita ym. tarvittavaa. Vain kannatinvaijereiden suojaaineiksi lähetetyt vaseliinit eivät kelvanneet.

Työt jatkuivat vauhdilla. Kannatinpukkien lahonneet alaorret vaihdettiin lahosuojattuihin orsiin. Siltalankkujen vaihto ei ollut helppoa. Keinuparrujen päälle piti laittaa vahvistuslankut ja näin ollen sillan vanha lankutus piti purkaa kokonaan. Heiluvien keinujen päälle uuden lankutuksen teko olikin sitten vaarallisen vaikeaa. Työstä kuitenkin selvittiin, vain yhden onnellisesti päättyneen tapaturman varoittamana. Kaidetyöt saatiin päätökseen, kun kansilankutus valmistui. Sillan molempiin päihin tehtiin uudet portaat. Lahosuojaamattomat uudet puuosat valtattiin. Lopuksi käyttämätön puutavara nätisti taapeloitiin, lahonneet lankut ja lastut poltettiin. Näin oli suunniteltu korjaustyö saatu päätökseen tunturilatulaisten talkootyönä.

Koko viikko oli varattu Ykisillan korjausaikaa, mutta keskiviikko-iltaan mennessä työt saatiin päätökseen.

Talkoolaisille luvattiin juhlan kunniaksi kakkukahvit, mutta eipä keritty työn tuoksinassa hakemaan tarvikkeita Ivalosta. Juhlakahvit räiskäleiden ja variksenmarjahillon kera kyllä juotiin, kun oli kerätty tarvikkeet talkoolaisilta. Juhlakahvitilaisuus oli väentuvan hämyssä, tunnelmallisen takkatulen loisteessa. Puheenjohtaja Ykä kiitteli työn suorittajia ja sen jälkeen tarinointi jatkui myöhään yöhön.

Tunturilatulaiset ovat joukolla osallistuneet Ivalonjoen rannoilla pidettyihin talkoisiin. Vuonna 1964 rakennetun ja myöhemmin tuhoutuneen sillan rakensi 36 tunturilatulaista. Ykin-sillan rakentajia oli v.1968 49. Vuoden 1973 Ykin-sillan korjaustalkoisiin osallistui 17 talkoolaista ja nyt päättyneissä talkoissa oli 61 tunturilatulaista.

Kokki Jorkku isännöi keittokatoksessa. Ruuat olivat maittavia ja jutut muhevia. Keittokatoksesta kehittyi yhteinen seurustelupaikka, jonne työn päättyessä kokoonnuimme kuuntelemaan Jorkun ja veljensä Raimon kilpailua juttujensa paremmuudesta.

Yhteiset kiitoksemme mestarikokki Jorkulle.

Onpa helppo johtaa suuriakin töitä, kun tekijöinä on tunturilatulaiset. Kiitoksia.

PEKKA HUTTUNEN

Susiviikko = tunturilatulaisten hiihtoviikko

Kuusikymmenluvun lopulla joukko Kuoktelaisia Siiri Kostamon ja Eino Häjäsen inspiroimina olivat keväthangilla hiihtämässä Susikyrössä. Tästä on alkanut perinteinen Tunturiladun susiviikko.

Nimi Susiviikko juontaa alkunsa pitopaikan nimen (Susikyrö) mukaan. Toisena tekijänä oli se, että Susiviikkojen osanottajan määrät olivat alussa suurimmaksi osaksi tunturisusi voittoisia. Joku joukosta olikin todennut, että tämä hiihtoviikkohan voisi olla vaikka Susiviikko. Seuraavan kerran tunturilatulaisia kehoitettiin osallistumaan Susiviikolle. Tästä se alkoi.

Susiviikkojen innoittavana kokoon kutsujana ja vetäjänä on pari vuosikymmentä ollut ikinuori Pekka Huttunen, siis alkuajoista näihin päiviin saakka. Jonka johdosta; Onnittelumme ja nöyrä kiitoksemme Sinulle väärtimme Pekka. Toivommekin potkua sivakointiisi tulevinakin talvina.

Susiviikkojen pääteemana on ollut murtomaahiihto Lapin hohtavilla keväthangilla. Varsinkin alkuvuosina osanotto susiviikolle oli runsasta ja hiihdettiin joka päivä, säähän tai keliin katsomatta. Kilometrejä kertyi viikon aikana paljon, vauhti ei ollut pääasia. Kilometreistä ei pidetty kirjaa, vaikka taisi niitä joku muistiinkin merkitä itselleen. Tutustuttiin seudun asukkaisiin ja ympäristön luontoon. Hiihtopäivän päätteeksi lämpesi sauna, jonka löylyissä keho taas vertyi seuraavan päivän hiihtoretken koettelemuksiin.

Joskus saattoi olla kämpässä ahdastakin, vaan eipä siitä kukaan numeroa tehnyt. Sopu tilaa antoi ja jokainen tunsi kuuluvansa rääthyyn. Tämä on sitä tunturilatuhenkeä. Näin kertoili väärtimme Pekka asioiden olleen. Asioihin saa vahvistuksen, jolla on Tunturilatu-lehden n:o 2 vuodelta -71. Sivulta 6, Susiviikkoa viettämässä, otsikon alla olevasta tekstistä huokuu aitona sen aikainen susiviikon tunnelma.

Perinne jatkuu, vaikka se tässä vuosikymmenten saatossa on vähän laimentunutkin osanottajamäärien pysyessä pieninä. Eräs syy osanottajamäärien pienuuteen on tunturilatulaisten keskuudessa ne väärinkäsitykset, jotka haluan tässä artikkelissa julki tuoda ja oikaista.

Tunturisusi hierarkian voimistumisen myötä on tunturilatulaisille voimistunut ajatus, että susiviikolle saa osallistua vain eri asteiset tunturisudet.

Toinen väärinkäsitys on, että susiviikolle saa osallistua vain Tunturiladun tunturikerhoihin kuuluvat tunturilatulaiset. Siis muistakaamme, susiviikko on kaikkien tunturiladunjäsenten yhteinen hiihtoviikko. Osallistujien määrää rajoittaa vain majoituskapasiteetin rajallisuus. Kuten tiedämme tukikohtiemme majoituskapasiteetti talvi olosuhteissa on rajallinen. Suurin se on Susikyrössä ja pienin Susi-Kiisalla.

Ilmoittautuminen hyvissä ajoin yhteyshenkilölle varmistaa osanoton susiviikolle ja sopu sijaa antaa, kuten ennenkin.

Ajassa on kuljettu leveistä puusuksista ja rottinkisauvoista, kapeisiin muovisuksiin ja hiilikuitusauvoihin susiviikonkin tiimoilla. Ajan myötä on myös susiviikon kehityksen jatkuttava ja vastattava ajan haasteisiin ja jäsenistön toiveisiin. Kehityksen vaatimalla tavalla. Tämän suuntaisia ovat olleet viestitkin, joita kentältä on kuulunut. Allekirjoittanut sai tunturiladun johtokunnalta tehtäväkseen susiviikon kehittämisen. Toivonkin saavani tunturilatulaisilta ajatuksia ja virikkeitä asian eteenpäin viemiseksi. Ei tämä ole yhden ainoan henkilön tehtävä. Jäseniltä ja kerhoilta ne parhaat ideat saadaan. Yritän saada kentän rakentavan kritiikin hedelmät käyttökelpoisiksi kanssanne.

Asiassa on edetty siten, että susiviikko jatkuu perinteisesti ohjelmansa puolesta hiihtoviikon luonteisena, kuten tähänkin saakka. Uutta on se, että;

— Tunturiladun kerhot ottavat järjestelyvastuun vuorollaan susiviikon järjestämisestä nimissään. Samalla se on kerhon hiihtoviikko. Kerho tekee siitä anomuksen Tunturiladun johtokunnalle, josta käy selville; aika, paikka ja yhteyshenkilö.

— Susiviikolla tulee järjestää osallistujien kesken joku retkeilyyn tai luontoon liittyvä tapahtuma/esitys. Se voisi olla esim. varustetesti, EA-tapahtuma, tunturisuunnistus, lumimajoitteen teko/kokeilu, tulilla yöpyminen j.n.e.

— Tunturikerhojen toimintalomakkeen yhteydessä kerhot ilmoittavat susiviikon osallistujien määrät; Leiripäivät sarakkeessa, ja järjestelyvastuussa oleva kerho vastaavasti sarakkeessa; Järjestänyt TL-tilaisuuksia. Susiviikko ja tapahtuma siellä.

— Susiviikolle voi ilmoittautua kuka tahansa Tunturiladun jäsen.

Toivottavasti eri kerhojen järjestämänä susiviikko = hiihtoviikko herättää kerhon kerrallaan tämänkin laatuiseen toimintaa. Jäsenillä ja kerhoilla on mahdollisuus yhdessä oloon. Tuoda väriä ja ideoita toiminta-alueeltaan muillekin kotiin viemisiksi asti.

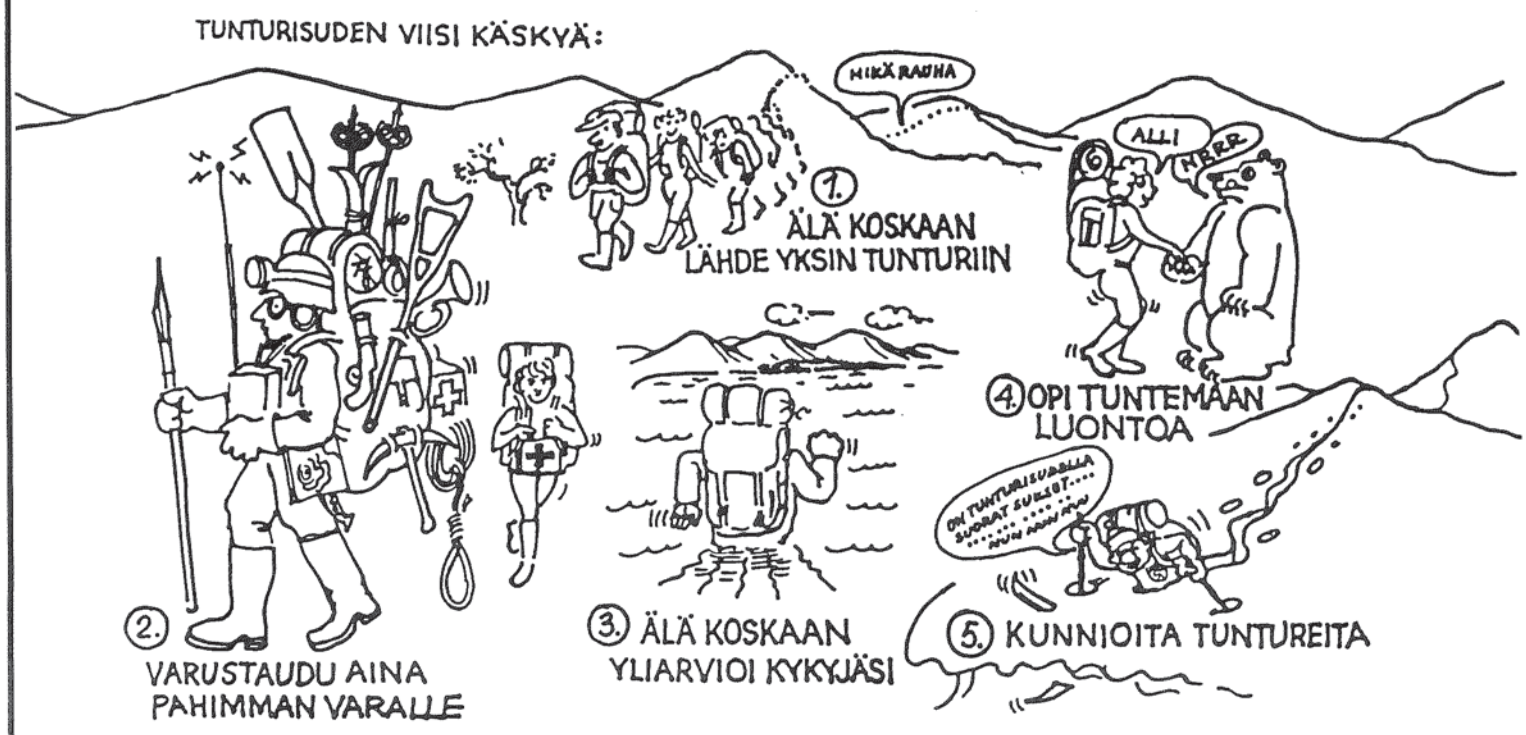
Jokainen järjestettävä viikko voisi olla erilainen kuin edellinen oli.

Tänä vuonna tunturikerho Ovtsi järjestää tapahtuman ensimmäisen kerran em. muotoisena. Tätä kirjoitettaessa osanottokiintiö on täynnä, mikä enteilee menestystä jatkossakin.

Tämän sepitelmän tultua lehteen Ovtsin järjestämä susiviikko on menneen talven lumia. Toivon saavani palautetta susiviikon tiimoilta, että voisimme kehittää susiviikkoa pienin askelin jäsenistön toivomaan suuntaan.

Rattoisaa yhdessä oloa ja menestystä susiviikolle tulevaisuudessakin.

Tunturilatu ry:n psta
ARVO ANIVUO

Susikyrön uutiset

1. Tontti laajenee

Tunturilatu osti kesäkuussa 0,80 ha:n maa-alan Susikyrön takatontin yhteyteen. Oston tarkoituksena on mm. suojata Susikyröä ulkopuoliselta rakentamiselta.

2. Tie muuttui

Ajo Susikyrön tontille on muuttunut kesäkuussa maakaupan yhteydessä. Vanha tie on suljettu!! Noudata opasteita.

Susikyrössä

Puuta puskaa siellä täällä
Susikyrö tievan päällä
se on kämppä, joka lupaa
pääset turvaan suureen tupaan.
Järvi loistaa hetken aikaa
on kuin satua ja taikaa
taivaan ääret leiskuu tulta
arvaat värin, se on kulta.
Löydät täältä lepohetken
päälle rasittavan retken.
Yö kun hiipii hiljaa kyliin
nukahdat jo syksyn syliin.

Mitä näen, mitä koen?
Porot uivat yli joen
tunturiin kai suunta niillä
ei ne silmät muuten kiillä.
Sopuleita kipin kapin
vilistää jo yli Lapin
vietti vie ja niin käy jyty
aiheetta et sille syty.

Ruskassa on ruskan taikaa
syksy kun on värin aikaa
luonto siivittävi mielet
värittääpi ilman pielet
keltaista on metsä, koivut
tuosta hetkeksi kun toivut
punaisena näet hehkut
vaivaiskoivut, turvepehkut
mustikan ja riekonmarjan
varvikosta koko sarjan.
Lapille on tämä ruska
kaiken kuolo, aito tuska.

Tuossa istuskelin, ryystin
valoko näin katoo tyystin
mitä näinkään verannalla
Vuontisjärvi tuossa alla
saunan katolla par heinää
taustalla tunturseinää
sinistä ja sinimustaa
miten valo sitä rustaa.
Valo syvyytehen vajoo
hiipuu, haipuu taivaan kajoon
ehti jotain, jotain tästä
nähdä alkuhämärästä.

Yöllä revontulet tuolla
leiskuvat jo Pohjan puolla
taivaan vihertävä ääri
loimuava kirkas sfääri
taikoo sua, sinä sitä
mitä on tää taika, mitä?
Valo siirtyy, kaartuu, taipuu
räiskähtää ja luotas haipuu
se vain säikähtää, on arkaa
kauas avaruuteen karkaa.

Täällä koet ilon, tuskan
näet kaamoksen ja ruskan
löydät kadonneen jo uskon
iltapilvet, kultaruskon
muistoks vaeltaja-rukan
löydät kaipuun kauniin kukan
sitä etsit, hellit, halaat
kunnes tänne jälleen palaat.

Voitto Elo

Rentoutuminen susiviikon pääteemana

Susi-Talaksella 30.3.-5.4.1991 vietti rentouttavan lomaviikon kolmetoista tunturilatulaista. Johtokunnan toivomuksen mukaisesti viikolle oli suunniteltu kaikille yhteistä ohjelmaa, josta vastasivat ovtsilaiset.
Koulutusmielessä sää oli suosiollinen. Viikko alkoi tuiskulla ja pakkasella, ja päättyi kunnon vesisateeseen ja sitä seuranneeseen hankikeliin. Aurinko lepäsi pilvien takana vain joka kolmas päivä, ovtsilaiset ohjelmineen vain öisin.

Osanottajat ja saapuminen

Järjestävän kerhon osanottajat hiihtivät Susi-Talakselle kolmena vaellusporukkana. Ensimmäiset (Sinikka, Saara ja Erkki) saapuivat Kiilopäältä Kaarnepään alla sattuneen suksirikon vuoksi jo edellisen viikon puolella. Tiesivät tulijat, että Susi-Talaksella on varasuksia. Arskan paripuoli vihreäpohjainen Karhu sai kunnian kiivetä Sarmille sinisen Karhu-Kineticin rinnalla. Hiihtäjän lonkkavikakin parani, kun ontuminen loppui.

Toinen ryhmä onnistui seurailemaan upottavassa kelissä jälkiä Kiilopäältä Lankojärven, Susipesän, Jyrkkävaaran ja Raja-Joosepin kautta Susi-Talakselle. Ryhmää johti ihmisten hoitamiseen perehtynyt *henkilö (Aulikki), joka ei voi*nut kieltää ryhmäänsä (Lasse, Vote ja Pauli) astumasta upseerismiehen tarjoamaan autokyytiin Raja-Joosepista puolisen tuntia uran päähän.

Kolmas ryhmä, Ovtsin puheenjohtaja adjutantteineen (Sakari ja Raili) lähti pitkäperjantaina parhaaseen myräkkään ja aukoi uraa Raja-Joosepista Susi-Talakselle siten, että eturyhmät pääsivät ottamaan heidät vastaan pääsiäissunnuntaina Isolle Porokämpälle. Nopeasti kiisi kairassa sana saunan lämmittäjälle asti.

Viikon vierailevat tähdet olivat Kaisa Karttulasta sekä Seija ja Oili Rovaniemeltä. Arkaillen he saapuivat lauantaina ovtsilaisten porukkaan. Edelliseltä viikolta jäivät Njälleläiset Olli ja Heikki narraamaan kalaa vielä kolmeksi päiväksi.

Kunnostustyöt ja parannusesitykset

Viikon ohjelmassa oli ensin kunnostustöitä. Ekin johdolla raivattiin ja kunnostettiin sauna ja keittokatos käyttökuntoon. Lasse tiesi jo etelässä varata ruostumattomia levyjä sekä padan alle että keittiökatoksen piipun juureen. Saara huolehti että puuseen ikkunasta ei pääse tuiskuttamaan lunta suoraan kannelle.

Pääsiäisen tienoo ihmeteltiin vilkasta ohikiitävää moottorikelkkaliikennettä. Liikeliiton majaksi kutsuivat Susi-Talasta ja jotkut 12-kelkkaiset nuorisojoukot olisivat viettäneet juhlia ainakin ulkokatoksessa, jos tunturilatulaisia ei olisi ollut runsaasti paikalla.

Tunturiladun johtokunnan onkin syytä huolehtia, että pääosa puista saadaan lukon taakse ja että moottorikelkkailuun oikeuttava tie Nellimistä Raja-Jooseppiin ei kulje saunan nurkalta. Maja tarvitsee paikkakuntalaisten silmälläpitoa, mutta nurkkia pyyhkivänä lisääntyvä moottoriliikenne ei ole paikalle eduksi.

Rasitus ja rentoutus

Hiihtoa oli ohjelmassa joka päivä. Porukat kävivät porokämpillä, Ahvenjärvellä rajan pinnassa ja tietysti lähitienoon Nilijärvillä ja Sarmilla. Pari kertaa käytiin paistattamassa päivää nuotiotulien äärellä. Luontoon tutustuttiin samalla. Erikoisuutena havaittiin Boklövin tyylillä sukelteleva koskikara ja Susi-Talaksen kesyt lapintiaiset, jotka olivat erikoistuneet syömään valkoista viljaa kämmeneltä. Lintuja syöttävän Fransiskus Assisilaisen roolin osasi erityisesti Eki, jonka ei tarvinnut muuta kuin työntää kämmenensä eteen, jo siinä istui pieni lintu keksiä pyytämässä.

Päivän aikana rasittuneiden lihasten rentouttamisesta huolehdittiin monella tavalla. Sinikka opetti venyttämään lihakset lepopituuteen käyttäen erityistä stretching-menetelmää ja huolehtimaan siitä, että kaikki nivelet saavat ravintoa. Esimerkkinä hän käytti tri Men Lu'n opettamaa kiinalaista aamuvoimistelua. Vote johdatteli löytämään kipeitä pisteitä jalkapohjasta esitellessään vyöhyketerapiaa. Erityiskäsittelyssä oli parina iltana Sakari, joka ulvoi niin, että jos ne äänet voitaisiin toistaa nauhalta, kaikkoisivat lähitienoon sudetkin kauaksi rajan taakse.

Vote kertoi alkuviikosta karhutarhauksestaan, jossa hän käytti hunajaa houkuttimena. Siitäpä muistui tyttöjen mieleen hoitaa kauneutta suomalaiskansalliseen tapaan luonnon aineilla saunomisen yhteydessä. Löylyssä siveltiin kasvoihin hunajaa ja välillä karaistiin ihoa lumella. Tuvan himmeässä valaistuksessa näyttivätkin kaikki tytöt hunajaisilta ja aurinkoisilta, ja laulu kirposi huulilta. Viimeisenä saunalta saapunut vain päivitteli karhun nuolleen hunajat poskiltaan. Siihen Vote virnisti: ''Arvasinhan minä.''

Iglutalkoot

Pihamaalle pystytetyt (Saaran) tiipii ja (Sinikan) kupoliteltta saivat seurakseen Iglun loppuviikolla. Rakennusmestarina toimi Saara. Suojasäätä odotellessa päädyttiin valmistamaan tiiliä rannassa: Lunta ja vettä mätettiin muottiin, poljettiin tiiviiksi ja muotin sisältö kumottiin ahkioon. Työhönotto oli erikoislaatuinen. Tiilentekoon kelpasi henkilö, jolla oli saapas numeroa 39. Lumen mättäjiksi ja kastelijoiksi valittiin ruisranteisia miehiä. Saaran uudella ahkiolla kuljetettiin tiilet tuvan nurkalle ja työnnettiin iglun oviaukosta mestarin käsien ulottuville. Rekkakuskit vaihtuivat usein. Vakituisen liikennöitsijän lisäksi kokeilivat useat yksityisyrittäjät kantaen vastuun kaikista työvaiheista. Siitäkös nousi sanakopu. Järjestettiin istumalakkoja (puuseessa) ja työnseisauksia. Lopulta työnantaja käytti osittaista lomautusta korjatakseen tilannetta rakennustyömaalla. Iltapäivällä satoi räntää ja tiilenteko voitiin lopulta siirtää rakennustyömaan viereen. Työnäyte oli pystyssä vielä susiviikon päättyessä.

Makupalat

Räiskäleet olivat suosittua ''kioskimuonaa''. Talkoita niiden paistamiseen järjestettiin keittiökatoksessa ainakin kolmesti. Makunautinnon kruunasi yllätys: Raili veti ahkiossaan pakastekarpaloita koko porukan maiskuteltavaksi kinuskikastikkeen kera. Kolmeen kertaan kiersi kastike tuvan pöydän ympäri, ja suut maiskuivat makeasta.

Viimeisenä iltana poikkesi kolme Lapin poikaa. Olivat juhlatuulella. Jututtivat tuvassa olijoita ja houkuttelivat tyttöjä mukaansa siikoja paistamaan Isolle Porokämpälle. Puuttui rohkeutta, mutta siikoja teki jokaisen mieli. Pantiin Saara syötiksi siikoja pyytämään. Saalis oli mieluinen: 30-senttinen siika kullekin. Tytöt päästivät ilon irti keittokatoksessa. Hillitty nauru ja laulu kuului tulen loisteesta puolille öin. Ja savussa pehminnyt valkea liha maistui jokaiselle. Hilpeinä saattelivat tytöt Saaraa saunalle. Ovea raotettiiin varovaisesti, jotta toiset eivät heräisi. Saaran ilme oli kuvaamisen arvoinen, kun hän astui sisään makupalat kädessään. Luuli saavansa jakaa saaliin vasta aamulla. Juhlat jatkuivat. *Tuoreeltaan nautittuna olivat* siat parhailta. — Saara siis pelastettiin saunalle poikien kyydistä.

Opitut taidot

Lapinpoikien vierailu piristi Saaraa silminnähden: Bubkan korkeushyppytyylinen nousu saunan ylälaverille sujui kevyesti ja viimeisen aamun telemarktyylinen alastulo oli jo kympin luokkaa.

Osanottajat rentoutuivat viikon aikana sekä henkisesti että fyysisesti. Tekniikka vaihteli: Joku oppi rentouttamaan kurkunpään eli kuorsaamaan, jotta ei kuulisi toisten kuorsausta. Joku käytti korvatulppia. Rentoutustilasta heräämineenkin vaihteli: Jonkun nenää kutitti valo kohta aamu kuudelta, joku heräsi armaansa kosketukseen, joku ministereoitten välittämään aamukonserttiin. Joku tuuletti ja pöllytti höyheniä useita kertoja yössä ja joku kuunteli sitäkin.

Saldo

Tyytyväisyys säteili osoitekirjoituksia jakelevien lähtijöitten kasvoilta. Kotiinpaluu oli vaikeaa. Tuntureita käytiin katsomassa Kaunispäältä ja viimeisteltiin muistot munkkirinkilällä. Saara uneksi takapenkillä lapinpojasta. Unenkin läpi lienee silti tunkenut uusi suunnitelma keskeltä poikki menneen suksen vielä tämänkertaistakin paremmasta korjausmenetelmästä.

Muistiin merkinnyt:
Sinikka Holopainen

Kiisan ''Pöllölän'' polulla

(omistettu Login hiihtoviikolle 1990)

— Hoi, kuka siellä niin hiivatin kauan viipyy ja kuppaa,
mulla kova on hätä, melkein housuihin tulla jo tuppaa?
Koeta pian olla valmis, loput vaikka huomiseen säästä,
tässä kylmä on seistä, pitäis äkkiä pissille päästä.

— Minä täällä, miesääni möreä kopista huutaa ja jatkaa:
— tulen kohta, ajanvietteenä en toki pidä Pöllölän matkaa,
tämä istunto ei ole hupi eikä lysti vaan tuska ja piina,
Rastiggaissalta asti kun pyllyyn käy arktinen viima,
ei sulla yksin, on mullakin kylmä, kohta jäätyy jo heppi,
ja on täällä toinenkin pulma, loppuu rullasta kaksoiskreppi.

— Tämä tyttö kun yksin tai kaksin käy Lapin retkellä täällä,
on kämpässä tilaa ja samoin myös tuon istuimen päällä,
nyt on joka päivä jonotus ja vilu, voi vahinkokin tulla,
kuin lapsena ennen, sen muistan, usein kävi mulla,
kyllä kiroan mä nämä joukot, kaikenkarvaiset
tunturikerhot,
jos nyt mulla kastuu villapöksyt ja leikkituvan
ikkunaverhot.

— Älä sellaista pelkää, poista mielestä murhe ja huoli,
sillä nyt on vapaa tää Pöllölän isoreikätuoli,
anna anteeksi mulle jos odottelu polulla pitkään kesti,
pikemmin en päässyt, sen mulla jäätynyt vetoketju esti,
enhän sepalukset auki ulos toki voinut tulla,
nyt kämppään käyn viestittämään: olis saatava uus
Emborulla.

Lasse Strang

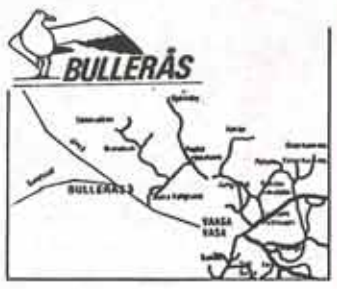
KESÄPÄIVÄT VAASASSA

17.—18.8.1991

Isäntänä tunturikerho

VIHTTA

Ilmoittautumiset ja tiedustelut Jaakko Heinimäki Orvokkitie 5, 65300 Vaasa, puh. 961-222 208/k. 161 208/t.
Marjut Nummela Mäntymaantie 16, 65280 Vaasa, puh. 961-214 034/k.
Pirkko Westergård Kasarminkatu 21 A, 65100 Vaasa, puh. 961-178 058/k, 249 110/t.

BULLERÅSIN LOMAKESKUS sijaitsee idyllisessä ympäristössä Mustasaaren saaristossa, Vaasasta 35 km maanteitse ja 20 km meriteitse lounaaseen.

HUOM!
Kavtsi järjestää linja-autokuljetuksen kesäpäiville Vaasaan. Lähtö Helsingistä perjantai-iltana 16. 8. ja paluu sunnuntaina 18. 8. tilaisuuden jälkeen. Reitti: Helsinki—Hyvinkää—Hämeenlinna—Tampere—Vaasa. Varaukset heinäkuun loppuun mennessä: Hannu Maula, puh. 90-743 246.

Susiaiset ja talkoot Susikyrössä

Ennen Susiaisia pidetään talkoita Susikyrössä. Susiaiset ovat 14.–15.9. Nyt Lappiin ihailemaan uutta tonttia, ruskaa ja tietenkin uusia susia!

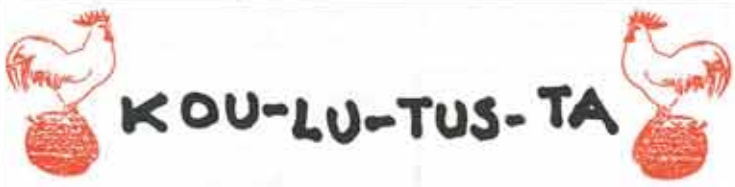
ILMOITTAUTUMINEN SUSIAISIIN 14.5.–15.9. SUSIKYRÖSSÄ ja talkoisiin edellisellä viikolla.

Ilmoittautumiset 15. elokuuta 1991 mennessä: Raili Partanen, Taivaanpankontie 21 D 36, Kuopio. Kerhon jäsenet mieluummin yhteisilmoituksella.
Pyydän samalla ilmoittamaan, oletko kiinnostunut Susilounaasta joko Susikyrössä tai Vuontispirtillä. (Susilounas 15.9. klo 11–14.)
ILMOITTAUTUMINEN TÄRKEÄÄ JÄRJESTELYJEN VUOKSI.

Tunturiladun syyskokous

(ja valokuvaus/piirustuskilpaulun tulosten esittely)

Paikka: Helsinki, tilausravintola Royal, Pohj.Esplanadikatu 2
Aika: lauantai marraskuun 2. päivänä 1991 (Pyhäinpäivä)
– näyttely avataan klo 13
– kokous klo 15
– kokouspäivällinen klo 17.30

Tällä palstalla on uusi otsikko, josta toivottavasti muodostuu lehtemme pysyvä osa. Sen alla tullaan vastakin kertomaan ajankohtaisia kuulumisia Tunturiladun jäsenilleen tarjoamasta koulutuksesta.

Järjestäytymiskokouksessaan yhdistyksemme johtokunta perusti entisiä täydentämään uuden toimikunnan, koulutustoimikunnan. Sen jäseniksi valittiin Kyösti Lamminjoki (puheenjohtaja, yhteystiedot lehden sivulla 2), Jorma Alapuranen, Ulla Sara ja Vappu Hietala.

Toimikunta on jo alkanut työnsä ja koulutustoiminnalle on hyväksytty seuraavat yleiset tavoitteet:

— jäsenistön innostaminen ja rohkaiseminen mukaan vaelluksille
— retkeily. ja vaellusvalmiuksien nostaminen
— retkeily- ja vaelluskulttuurin sekä "tunturihengen" esille tuominen ja lapintuntemuksen parantaminen
— erityisesti tunturikerhoihin kuulumattomien jäsenten saaminen mukaan toimintaan

Koulutus toteutetaan (ehkä ensiapukurssia lukuunottamatta) tunturilatulaisin voimin viikonlopun mittaisina kursseina ja aloitetaan kesäoloissa tehtävästä retkestä. Kuhunkin kurssiin liittyy oppijalle jäävä materiaalikansio. Koulutusta ei järjestetä ansaintamielessä vaan kustannukset tullaan pitämään alhaisina, jotta mahdollisimman monella on tilaisuus syventää harrastustaan ja kohentaa taitojaan. Eri puolilla maata toteutettavien kurssien käytännön järjestelyistä vastaavat tunturikerhot.

Näin mittava urakka jakaantuu useammalle kaudelle, mutta ensi vuoden kesällä päästään jo varmasti soveltamaan oppeja käytäntöön. Kurssipaikoista, ajankohdista, ilmoittautumisista jne tullaan kertomaan seuraavissa Tunturilatu-lehdissä.

Siispä seuraa kukkoa!

VAPPU HIETALA

Tunturiladun tukikohtien avainten uusiminen

Kämppien lukot on uusittu, joten vanhalla avaimella sisälle ei pääse. Olemassa olevan avaimen vaihdosta uuteen peritään 50 mk. (hinta sisältää toimituskulut).

Avaimet lähetetään postiennakolla. Uusiessasi avainta lähetä vaikka postikortti, jossa on nimi osoite ja puhelin numero ja vanhan avaimen numero osoitteeseen Kalevi Kanerva Sepänkatu 6 A 7, 20700 Turku. Voit ottaa myös puhelimella yhteyttä 921-321 571.

Samaan ruokakuntaan kuuluvien kannattaa harkita avaimen merkitsemistä molempien nimiin, edellyttäen että molemmat ovat Tunturiladun jäseniä, jolloin tästä tieto selvästi tilauskorttiin.

Kerhojen jäsenet voivat uusia avaimensa joustavimmin kerhonsa kautta yhteistilausena. Tietojen tarve kuten yllä.

Ennen avaimen lähettämistä tarkistetaan henkilön jäsenyys, vanhan avaimen olemassaolo sekä että vuoden 1991 jäsenmaksu on maksettu. Vanhaa avainta ei tarvitse palauttaa.

Ensimmäistä kertaa hankittavaa Tunturiladun tukikohtien avainta anotaan erikseen laaditulla lomakkeella Tunturiladun johtokunnalta. Lomakkeita saa Suomen Ladun toimistosta, johtokunnan jäseniltä ja Tunturikerhoista. Avaimen saannin edellytyksenä on vähintään kaksi vuotta kestänyt jäsenyys, joka alkaa ensimmäisen jäsenmaksun suorituspäivästä, siten, että myös kulumassa olevan vuoden jäsenmaksu on maksettu. Uuden avaimen hinta on 450 mk.

Muista, että vastaanottaessasi avaimen, sitoudut noudattamaan sekä avain- että kämppäsääntöjämme. Jäsenyydestä luovuttaessa AVAIN on palautettava.

Tunturi-luuta 1991

Tunturiladun osuutena tämän vuoden Tunturiluudassa on Muotkatunturien alueella mm. Stuorraäytsin kanjoni (ks. puheenjohtajan tähdenvälit etusivulla).
Tarve on 6—8 henkilöä, joille maksetaan kustakin siivouspäivästä puolipäiväraha. Kiinnostuneet ottakaa yhteys Yrjö Suuniittuun, os. ks. osoitemuistio (s. 2). Ykän kesäreissujen takia kirje on puhelinta parempi yhteys!

Toimintamuistio

Lasten retkikurssi 8.— 14.7.
Yhteyshenkilö: Marja-Liisa Kramsu p. 921-366 476

Vaellus 1.— 9.8. Inarinjärven maisemiin. Ks. eri ilmoitus

Kesäpäivät 17.—18.8. Vaasassa. Ks. eri ilmoitus.

Tunturiluuta 1991 (kesä—syyskuu). Ks. er. ilmoitus

Vaellus 7.— 13.9.
Pallas-Ounastunturin kansallispuistoon. Ks. eri ilmoitus.

Login kerhoviikko 7.— 14.9. Susi-Talaksella.
Yhteyshenkilö: Kalevi Kanerva p. 921-321 571.

Susiaiset 14.— 15.9. Susikyrössä. Ks. eri ilmoitus.

Talkoot Susikyrössä ennen Susiaisia. Ks. eri ilmoitus.

Syyskokous 2. 11 . Helsingissä. Ks. eri ilmoitus.

Talvipäivät 8.— 9.2.1992
Pohjois-Karjalassa Kumpen isännyydessä.

Kesäpäivät 1992 Uudellamaalla. Isäntänä Kavtsi.

Susiaiset 1992 Kuopiossa. Isäntänä Tsietsa.

Tunturiladun Talvipäivät 8.— 10.2.1991

Talvipäivien pitopaikkana oli Hyrynsalmen Paljakassa sijaitseva Lomakartano. Järjestäjänä oli tunturikerho OKTA. Monille lumisen Paljakan vaaramaisemat olivat varmaan mieliinpainunut elämys. Ohjelmaan kuului mm. noin 10 km:n mittainen vaelluskilpailu erilaisine tehtävineen Paljakan luonnonpuistossa, sekä tunturikerhojen välinen hupiviesti sunnuntaina.

VAELLUSKILPAILUN TULOKSET:

1.	Marjatta Rannikko-Paavo Kramsu (tunturikerho LOGI)	27 p.
2.	Maija Ahonen-Kari Loponen (NJEALLJE)	24 p.
3.	Kaarina ja Heikki Ratava, Imatra	22,7 p.
4.	Irma Rautio-Ritva Kylliäinen (NJEALLJE)	22,5 p.
5.	Esko Sepponen-Veikko Tyrväinen (NJEALLJE)	21,7 p.
6.	Esko Oinonen-Raija Härkönen (NJEALLJE)	21 p.
7.	Eero Kylliäinen-Pentti Rautio (NJEALLJE)	21 p.
8.	Veikko Pitkänen-Ritva Härkönen (NJEALLJE)	20,7 p.
9.	Terttu Civil-Elias Leinonen (KOLBMA)	20 p.
10.	Eero Niinikoski-Jorma Laine (KOLBMA)	19,5 p.
11.	Raili Pöllänen-Riku Aaltonen (KOLBMA)	16,5 p.
12.	Eero Hämäläinen-Anna Innola (KAVTSI)	16 p.

VIESTIKILPA:
1. NJEALLJE
2. LOGI
3. KAVTSI

Lähde vaellukselle

PALLAS-OUNASTUNTURIN KANSALLISPUISTOON

Lähtö Susikyröstä 7.9.91, paluu samaan paikkaan 13.9.91.
Majoittuminen retken aikana pääasiassa teltoissa.
Tiedustelut ja ilmoittautumiset: Terttu Civil, puh. 931-140077, os. Papinkatu 18 A 4 33200 Tampere.

INARIJÄRVEN MAISEMIIN 1.– 9.8. 1991

Aloitamme Sevettijärveltä ja kuljemme Inarijärven itäpuolitse Kessin kautta Nellimöön ja mahdollisesti Susi-Talakselle.
Telttamajoitus ja ilmoittautumiset:
Tapani Ilvonen, Kallioniementie 27 A 7, 45 200 Kouvola
p. 951-122371, kesällä myös 973-32179

Tunturilatu ry.
Eräretkitoimikunta

Tunturilatu-lehden aineistopäivät 1991

Aineisto seuraavaan Tunturilatu-lehteen tulee olla perillä 30.8.91 osoitteessa: Antti Karlin, Haapaniemi, 23500 Uusikaupunki.

HUOM!
Tunturiladun kämppäavain n:o 1410 on kadonnut rekisteristä. Pyydämme sitä henkilöä, jolla kyseinen avain on hallussaan, ilmoittamaan siitä johtokunnalle tai Suomen Ladun toimistoon p. 90-170101/Zweygberg.